

b) Elvonás. Tizedestörteket úgy szorzunk, mintha sem a szorzóban, sem a szorzandóban tizedespont nem volna; de a szorzatból jobbról balfelé annyi tizedes számjegyet vágunk el, ahány a szorzandóban és a szorzóban együttvéve van.

c) Begyakorlás.

$$639\cdot875 \times 0\cdot5$$

$$0\cdot7165 \times 36\ 8$$

$$708\cdot976 \times 0\cdot28$$

$$33\cdot55 \times 45\cdot87$$

$$569\cdot7809 \times 5\cdot08$$

$$537\ 0965 \times 1\cdot5$$

III. Összefoglalás. a) Tizedestörtek szorzásáról tanultak összefoglalása.

b) Házi feladatok:

A kereskedő 13·5 kg cseresznyét vásárolt. Mennyit fizetett érte, ha 1 kg 0·48 P?

Valamely üzlet napi bevétele átlag 205·42 P, kiadása 182·5 P. Mennyi a pénzmaradvány 1 hét alatt? Mennyi egy hónap alatt? Mennyi egy év alatt?

1941. április 4. hete.

Olvasmánytárgyalás.

V. OSZTÁLY.

I. Előkészítés. a) Érdeklődés keltés. Húsz évi várakozás után végre visszatért hozzánk hazánk keleti és Erdély északi része. Bizonyosan mindenki hallgatta dicső honvédeink bevonulását a felszabadított városokba. Mekkora volt ott az öröm, újjongás, sokszor az üdvözlők hangja is mintha elesuklott volna a zokogástól. Miért örültek annyira a felszabadulók, mikor a honvédeket látták? Bizony, nagy öröm is az, hazatérni édesanyánk, szép magyar hazánk ölébe annyi sok szenvedés és megalázás után! Aki volt már távol szüleitől, tudja jól, mennyire erőt vesz a lelkünkön ilyenkor a hazavágyás. Milyen hosszú egy nap is idegenben, hát még egy esztendő... és húsz év! Még elgondolni is nehéz, milyen szenvedéseken mentek át azok, akiket húsz évvel ezelőtt elszakítottak tőlünk. Most végre hazakerültek, s úgy fogadták honvédeinket, mintha minden katona maga lett volna Magyarország! Bennük látták a felszabadítókat... De, sajnos, vannak, akik még nem térhettek haza... Hogy fájhat ez nekik... nem tudjuk elmondani. Csak látjuk abból, hogy ezren és ezren, minden biztató szó ellenére is, odahagyják kis házukat, földjüket, megtakarított vagyonkájukat s jönnek át a szegénységbe, a bizonytalanságba csak azért, hogy magyarok között lehessenek, szabad legyen nekik is magyarnak lenniük!

Mit gondoltok, gyermekek, mit érezhet az olyan ember, aki soha többé nem jöhet vissza hazájába? Aki tudja, hogy nem láthatja meg többé édesanyját, vagy annak virággal be-

ültetett sírját... Aki tudja jól, hogy soha többé nem léphet annak a földnek rögére, ahol először lépegetett s az első dalt hallotta életében... Nem jöhet vissza oda, ahol ismerősei élnek, ahol mindenkit szeret s ahol mindenki szereti... Nem tudjuk elmondani...

Pedig ilyen magyar is volt.

Mikes Kelemennek hívták. Zágonban született, Erdélyországban, a szép székelýföldön. A csíki havasokat járta gyermekkorában s azt hitte, nem tudna élni sem nélküle. Ismerte minden vén fáját, minden üdítő forrását, még az őzikéket is személy szerint ismerte az erdőben. Mikor aztán úgy tizenhét éves lehetett, meghallotta, hogy a haza veszedelemben van, hogy idegenek bántják a magyarokat, különösen a szegény embereket. Mennyire fájt a kis Kelemennek ez. Egyszer azután azt is hallotta ám, hogy Magyarország akkor leggazdagabb földesura, a nagy Rákóczi bontott zászlót s alája hív minden igaz, becsületes magyart! Hát nem maradhatott tovább ő sem távol. Elbúcsúzott a havastól, el az őzikéktől, a forrásoktól, mindentől, amit szeretett, ami kedves volt neki, de nem örökre, hiszen arra nem is gondolt, hogy ne lássa többé őket. Csak addig, amíg elintézik a haza dolgát, azután majd visszajön újra ide, a havasok közé. Így ment el Kelemen szülőfalujából akkor sok-sok székelý vitézzel együtt, hogy többé sohase térjen oda vissza... Igen, mert a magyar kurucokat, ahogyan akkor nevezték a haza szabadságáért harcolókat árulás emésztette fel, s a fejedelem is, meg íródeákja, a kis Kelemen is, bujdosni kényszerült. Hogyan lett Mikesből Rákóczi Ferenc íródeákja. Hát egyszerűen. Nagyon jól értette a betűvetést, ügyes volt, hát rátalált a fejedelem éles szeme, magamellé vette s ott tartotta — haláláig.

Mikor aztán a fejedelem idegenbe bujdosott, ez a Kelemen diák volt a jobb keze. Nélküle még az étel sem esett volna olyan jól, ami lehetett ugyan akármilyen édes, mégis keserű volt, mert idegenek adták... A bujdosók sokáig, évekig éltek már idegenben, haza nem jöhettek többé, azután egyre haltak, mint a falevelek hullanak az őszi szélben. Őket is elsorvasztotta idő előtt az olthatatlan hazaszeretet, a honvágy... Mikor a fejedelem is meghalt, alig maradtak már egy páran. És Mikes Kelemennek meg kellett érnie azt, hogy valamennyi közül ő maradjon utolsónak a bujdosók közül. Amíg voltak mellette, még csak ment valahogy. De amikor egyedül maradt, szeme mindig szülőfaluja felé tekintgetett, oda vágyott a Harigita aljába...

Mint élt, hogyan búslakodott nagy magányában ott, idegenben, a Marmora tenger partján a hűséges Mikes Kelemen, elmondja nekünk Léway József.

II. Tárgyalás. a) A költemény bemutatása.

b) A költemény által keltett élmény megbeszélése.

c) A költemény szakaszonkénti olvastatása és megbeszélése. Szómagyarázat.

d) A költemény egészben való elolvastatása. (Szép olvasás.)

e) Elmélyítés. A sírig való hűség jutalma. Most végre megkapta jutalmát Kelemen diák is. Hazatért szülőfaluja újra hazánkhoz. Zágon felé mutat egy halovány csillag, hol a bércek fején hókorona csillog, s a bércek aljában tavaszi pompában virágok feslenek... Igen, Mikes Kelemen, most talán több, sokkal több virág fakad Zágon rétjein, mert felszabadult szülőfalud, s azt üzeni néked innen, az újra szabaddá és magyarrá lett szülőfalud: Ne búsulj Mikes Kelemen, amiért éltél és olyan hűségesen kitartottál, szülőfalud újra szabad és újra magyar! Néked virágozik itt minden virág, s nincs a hazában magyar ember, aki ha szülőfalud nevét hallja, ne a te neved jutna eszébe, aki a hűség, a sírig való szeretet mintaképe voltál!

III. Összefoglalás. Irjanak levelet Rodostóba, Mikes Kelemen sírjához.

1941. április 3. hete.

Olvasmánytárgyalás.

VI. OSZTÁLY.

A tanítás anyaga: Asztalos Gy.: A székeleyek c. olvasmánya.

Nevelési cél: Húsz évi rabság után hazatért testvéreink.

I. *Előkészítés.* a) Számonkérés. A mult órán tárgyalt olvasmány felújítása, számonkérése.

b) Érdeklődés keltés. Sokat hallottunk mostanában hazánk délkeleti részén élő testvéreinkről, akiket székeleyeknek nevezzünk. Különösen a mult év szeptemberében fordult rájuk minden magyar figyelme, amikor bevonuló honvédeinket fogadták olyan lelkesen, mint talán még sehol, a felszabaduló területeken. Hány lelkes beszédet hallottunk akkor a rádió át. Már beszédjükön, a hangjukon is éreztük, hogy magyar szív fűti minden hangjukat. De ha ennyire magyarok azok, akik húsz évi rabság után most végre hazajöttek közös édesanyánk, Magyarország keblére, azt is illik tudnunk, milyen nép a székelység?

c) Célkitűzés. Asztalos Gyula írt róluk, olvassátok el mit!

II. *Tárgyalás.* a) Az olvasmány bemutatása.

A székeleyek.

A szép Székelyföldnek kedves, szeretetreméltó a népe is. Akárhova bekopogtatsz, olyan nyájas szeretettel fogadnak, mintha az édes apai ház küszöbét lépted volna keresztül. A székeley utolsó falatját is kész megosztani vendégével. Háza takaros, tiszta. Igen szép a magafaragta galambdúcos kapu. Tuli-